No. 1613 Zaterdag 28 November 1914. 31ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

EEN AMERIKAANSCH OORDEEL.

Op 23 September heeft de president der Columbia University New York, de heer Butler, bij de opening der lessen aan die universiteit een rede gehouden, waaraan het volgende is ontleend:

Wij zijn een onzijdige natie en de President van de Republiek heeft ons terecht verzocht om door woord en daad de onzijdigheid te willen in acht te nemen. Maar onzijdigheid is geen onverschilligheid, het is niet de onzijdigheid van den voorbijganger die toevallig getuige is van de vechtpartij van twee straatbengels en zich met het kijken daarnaar vermaakt; het is de onzijdigheid van den rechtvaardigen rechter die zonder hartstocht en zonder vooroordeel er naar tracht om op de beweren feiten recht te spreken. Wij kunnen — al wilden wij het ook — ons niet onthouden van het uitspreken van een oordeel over het gedrag der menschen en der volken.

In de eerste plaats is het zedelijk oordeel van het Amerikaansche volk over dezen oorlog, over de verschillende handelingen die hem deden ontstaan en over de daden waartoe hij aanleiding gaf, helder en kalm en vrijwel eenstemmig. Men hoort geen slagen van den grooten trom en geen bazuingeschal, maar een droeve kreet van smart over het feit dat onze medemenschen aan de andere zijde van den oceaan, tot allerlei staten behoorend en allerlei talen sprekend, bezig zijn met elkander te dooden en te vernielen op eene wijze zoo vreeselijk, als de geschiedenis het wel nimmer heeft opgeteekend. Dit bewijst, dat de openbare meening in ons land een hooge mate van ontwikkeling heeft bereikt en dat het hart van het Amerikaansche volk gezond en zijn hoofd welberaden is......

Wanneer eenmaal de oorlogswolken zullen zijn verdwenen, zal het blijken dat het zedelijk oordeel van het Amerikaansche volk eenparig is met dat van alle kalme en weldenkende menschen in de verschillende landen van Europa......

Voorts is er nu voor goed een einde gemaakt aan de bewering, uit onwetendheid of te kwader trouw verkondigd, dat reusachtige bewapeningen een waarborg zijn tegen den oorlog en een zekerheid voor het behoud van den vrede. Dit betoog werd uitgevonden door de handelaars in oorlogstuig, die wapenen te verkoopen hadden, het was alleen een reclame voor hunne zaak. Staatkundige tinnegieters, vele dagbladen en een aantal brave menschen die gaarne anderen voor zich laten denken, hebben deze reclame begroet als een diepzinnige staatkundige waarheid. De onwaarheid is nu voor iedereen duidelijk geworden. Geweren, kanonnen en kogels worden niet gemaakt om de taak te verrichten van voorwerpen die de beschaving en den vrede bevorderen. Zij worden eenvoudig gemaakt om menschen te dooden. Nu de oorlog een zaak is van de regeeringen, zoude een gevolg van dezen oorlog moeten zijn, dat het maken en verkoopen van oorlogsbehoeften in het vervolg een monopolie van den staat werd.

(Deze meening van den schrijver deel ik persoonlijk niet; zij wordt door meer pacifisten verdedigd, maar ik acht haar vooral voor kleine staten verderfelijk).

Wij hopen dat de tijd niet meer ver verwijderd is, wanneer het een veel grooter eer zal worden geacht voor een staat de eerste in zedelijke kracht te zijn dan de eerste in militaire macht of zelfs de tweede in zeemacht, welke eer voortdurend aan de Vereenigde Staten wordt opgedrongen. Dat iemand, die nog niet rijp is voor een krankzinnigengesticht, in de droevige gebeurtenissen die tegenwoordig in Europa voorvallen een reden kan vinden voor de Vereenigde Staten om hunne uitgaven voor leger en vloot te gaan vermeerderen, komt mij onbegrijpelijk voor.

Een groote lichtzijde is te waardeeren in het feit dat niemand de verantwoordelijkheid voor dezen oorlog op zich wil nemen. Ieder strijder verzekert, dat hij alleen voor zijne verdediging vecht, en doet een beroep op zijne meest ontwikkelde medeburgers om hiervoor het bewijs te vinden. De oude bewering, dat de oorlog in de zedelijke wereldorde te huis behoort, dat hij een door God gegeven werktuig is om verlichting te verspreiden en de eenige werkelijke oefeningschool voor mannelijke deugden, wordt tegenwoordig verdonkeremaand. Onder alle oorlogvoerende volken wordt met de meeste kracht verkondigd, dat hunne regeering den vrede wil en dat zij alleen den krijg heeft begonnen, omdat die haar werd opgedrongen door de handelingen van anderen. Wie die anderen zijn geweest, is niet mogelijk uit te maken bij volkomen gebrek aan eenstemmigheid. Wat wij alleen zien is, dat niemand er voor uit durft komen, dat hij den oorlog heeft doen ontbranden, of dat iemand een dankbetuiging of onderscheiding vraagt, omdat hij den oorlog aan Europa en aan de geheele wereld heeft opgedrongen. Ieder, die bij het uitbreken van den oorlog is betrokken geweest, schijnt eenige schaamte te gevoelen en biedt zijne verontschuldiging aan.

Het is mogelijk en het is ook te hopen, dat de lessen die deze oorlog geeft, zeer zullen verhaasten de komst van den dag, waarop de stoffelijke en geestelijke afhankelijkheid voor de volken onderling zich luider en met beter gevolg dan tot nog toe zal verzetten tegen nationaal chauvinisme en de onbeschaamde dwingelandij van de militairisten. De gewapende vrede, die dezen oorlog voorafging en dien voorbereidde, was in zeker opzicht nog erger dan de oorlog zelf. Hij had veel van een oorlog, doordien hij enkele van zijn verderfelijke gevolgen veroorzaakte, maar hij miste den schokkenden invloed op de gemoederen waarvan een opvoedkundige kracht uitgaat. Wij zullen nu wel niet meer terugkeeren tot de slechtheid en dwaasheid van voorheen, tenzij het Europeesche vasteland voortgaat wederom geslachten van staatslieden voort te brengen even zelfzuchtig en even bekrompen van inzicht als de meesten van hen die in de laatste veertig jaren de leiding der regeeringszaken hebben in handen gehad. Heel wat anders en iets veel redelijkers zal er voor in de plaats komen. In het Europa der toekomst zal geen plaats meer zijn voor geheime verdragen en afspraken, voor stelsels die steunen op reusachtige legers en vloten, voor den nimmer sluimerenden internationalen haat en 't verraad, voor de zorgvuldig aangeblazen rassen- en godsdiensthaat door oorlogen, door vorsten en ministers uit eigen beweging alleen, in het leven geroepen. De zedelijke maatschappelijke en staatkundige vooruitgang zal beletten, dat nog langer de drukkende lasten worden betaald, die door een aan verouderde overleveringen gebonden diplomatie en door kortzichtige staatslieden worden noodig geoordeeld. Het is niet de Slaaf of de Brit, de Oosterling of de Amerikaan, die de vijand is van beschaving en ontwikkeling. Het militairisme, ziedaar de vijand!

Wanneer de lichamelijke en stoffelijke uitputting dezen oorlog tot een einde zal hebben gebracht, zoo als naar ik geloof in een niet al te ververwijderd tijdstip het geval zal zijn, dan zal de taak van Amerika en de Amerikanen zwaar worden en groote verantwoordelijkheid medebrengen. Wij zullen de wonden van den oorlog moeten verbinden, den haat dien hij heeft opgewekt moeten verzachten en de leiding moeten aanvaarden in den reuzenarbeid tot herstel van wat hij vernietigd heeft. Dan, indien onzen hoofden helder, onze harten sterk en onze bedoelingen zuiver zijn — en indien ons volk voortgaat met te bewijzen, dat het zijn gegeven woord houdt, zullen wij voor ons land nieuwe eer en onvergankelijken roem oogsten. Wij zullen het misschien nog beleven, dat er een groote vredestaatkunde zal heerschen, die geen geknoei met verbonden meer toelaat, die een samengaan van alle staten in de plaats van het staatkundig evenwicht der vastelandsche mogendheden zal stellen, die een internationale rechtspraak, een internationale politie, een internationale samenwerking tot stand zal brengen en de internationale verdachtmaking zal doen verdwijnen. Het gevolg hiervan zal zijn, dat wat door de wereld wordt voortgebracht zal kunnen dienen tot lotsverbetering van allen, dat de wetenschap en de kennis zullen kunnen vooruitgaan en dat de menschheid tot een hooger peil zal worden opgevoerd. Hier ligt voor ons de weg tot nationale glorie en hier worden wij geroepen handelend op te treden in de naaste toekomst.

De slag aan de Yser.

OSTENDE, 26 Oct. (*De Tijd's* oorlogscorrespondent M.) Neen, dat is geen oorlog meer, maar een door waanzin ingegeven slachting. Duizenden gewonden strompelen met gebroken ledematen weg van het gevechtsterrein of liggen hoog „opgestapeld" in allerlei soort voertuigen, die in trieste processie Noordwaarts trekken. Duizenden dooden liggen verspreid op de velden. Ze worden niet meer begraven, er is geen tijd en er zijn geen menschen voor; wagens en artillerie rijden over de ongelukkigen heen als vormden zij een hoop vuilnis. Niemand heeft op het oogenblik een flauw begrip van de ontzettende offers, die elk oogenblik vallen in den krankzinnigen strijd.

In „Couronne" logeert en houdt zitting de generale staf en vandaar worden de orders gegeven en worden de duizenden versche troepen, die elk oogenblik aankomen, naar het gevechtsterrein gericht. „We moeten winnen, we moeten vooruit" is de algemeene leus. Hoevele dooden er bij vallen, die overweging komt pas in de tweede plaats.

De straten hier te Ostende en de omliggende gemeenten zijn vol met gewonden, die haast niet gaan kunnen, die niet half voldoende verbonden zijn. Alle ziekenhuizen en groote gebouwen liggen vol en voor de nieuw aangekomenen is geen plaats meer. Ze moeten maar zien hoe ze terecht komen en het koortsige lichaam maar laten rusten op een stoel in een café en de pijnen trachten te verdrijven met bier of wijn.

Gistermiddag ben ik de streken weer afgeweest tot bij Leke en Middelkerke. Daar staat het Duitsche geschut, maar het werkt niet meer, de granaten kunnen slechts neerploffen in groepen, waar Engelschen en Duitschers handgemeen zijn. Het is geen strijd meer van kanonnen, maar van bajonetten. De officieren drijven hun manschappen naar voren en met gevelde bajonet rukken ze in gesloten gelederen op de loopgraven der Engelschen aan, die hen in flegmatische kalmte afwachten en hen als honden neerschieten. En als de lijken der Duitschers barricaden gevormd hebben, worden nieuwe troepen naar voren gedreven om te trachten over hun makkers heen naar voren te komen. Naar Duinkerken en Calais moeten ze, dat schijnt een ijzeren bevel, van hooger hand gegeven, en hetwelk de officieren schier tot waanzin drijft in het spelen met menschenlevens. En de mannen, die daar den dood tegemoet gaan, of zwaar verwond uit den strijd terugkeeren, ze zijn niet kwaad op de officieren, alles geschiedt immers ten beste van het vaderland!

Die troepen, die naar het front trekken, hebben alle kalmte verloren. De wegen en dorpen zijn door de bewoners verlaten en als de soldaten mij, den eenigen civilist, tegenkomen, vragen ze me niets, bemoeien zich niet om me, doen ze alsof ik niet besta. En als ik me niet dikwijls op alle mogelijke wijzen achter boomen of in bermen van wegen beveilig, zouden ze me omverloopen of doodrijden, als ware ik een stuk hout, dat in den weg ligt. Wie mij wel aanroepen en smeeken, dat zijn de honderden gewonden, die zich langs den weg in de richting van Ostende voortsleepen en op alle mogelijke plaatsen zijn neergevallen. Ze jammeren mij toe, hen toch te helpen, te verbinden, te drinken te geven of weg te voeren uit deze hel. Een paar heb ik in een woning gesleept en op bedden neergelegd, voor anderen ben ik melk of water uit de woningen gaan halen, voor de meesten kon ik echter, helaas, niets doen.

Op een plaats, ver van alle woningen verwijderd, vond ik een ongelukkige, wiens beide beenen zwaar waren gewond en hij kon niet verder van pijn. Hij smeekte mij hem weg te voeren, doch ik moest hem te kennen geven, dat ik zou trachten elders hulp te halen, maar op het oogenblik niets doen kon. Dan ziet hij mij woest aan, grijpt zijn geweer, en als ik, zijn bedoeling radende, wegvlucht, lost hij twee schoten op mij, zonder te treffen. Een eind verder keer ik mij om en zie hem achterover op den grond liggen.

Ik beklim een hoog duin, waar ik een vergezicht heb. Achter Middelkerke werkte het Engelsche geschut. De lucht beeft en de honderden granaten, die elke minuut rond vliegen, vereenigen zich in hun sissend geluid tot een gezang, begeleid door het boem-boem van de ontploffingen, die hooge aardwolken doen opwaaien en op de plaatsen, waar ze tusschen de aanrukkende Duitschers neerkomen, wie weet hoe veel menschenlevens vernietigen. De liniën der Duitschers zijn zeer gedund, als ze eindelijk bij de Engelsche loop-

„l' Apologetique de la Guerre."

Onder dezen titel bevat de „Croix" thans een rubriek, waarin bijzonderheden worden gegeven omtrent de godsdienstige opleving, waarvan alle in het leger dienstdoende priesters getuigen. Aan deze interessante rubriek hebben wij het een en ander ontleend.

De „Semaine religieuse de Tours" schrijft het volgende over abbé Mauduit, luitenant:

Zijn chef beveelt hem zijn compagnie naar een gevaarlijken post te leiden: „Luitenant, ik zend u in den dood." De priester aarzelt niet, hij heeft het offer van zijn leven gebracht. Doch wat hem verontrust, dat zijn zijne manschappen. Hoe door hen een zoo moeilijk bevel te doen aanvaarden?

„Vrienden," zoo zegt hij dan, „gij zijt allen besloten uw plicht te doen. Indien ik u soms hard heb toegeschenen, zenuwachtig soms bij de orders, die ik u heb moeten geven, vergeeft mij. Gij kent mij allen, ik heb altijd getracht mij moedig te toonen, ik vraag het u ook te zijn. Gij noemt mij meer abbé of pastoor dan luitenant. Welnu, als priester, wilt gij, dat ik u zegene en u de absolutie schenke?" Op het bevestigend antwoord van al deze dapperen, die het hoofd buigen en godvruchtig het kruisteeken maken, geeft abbé Mauduit de absolutie. Daarna trekt de compagnie onverschrokken voorwaarts onder het vuur van den vijand.

Eenige oogenblikken later valt de luitenant; hij is door een granaatscherf aan het hoofd gewond. Hij heeft een pijnlijke operatie moeten ondergaan en moet lang rust houden.

* * *

Uit een brief van een militair aalmoezenier uit het diocees Parijs:

Wij trekken Saint-Dié binnen en jagen de Duitschers op den terugtocht voor ons uit. De slag in dit bergachtig land, gedurende meer dan acht dagen, is verschrikkelijk geweest....

Ik heb meer dan 600 gewonden in levensgevaar bezocht, hun biecht gehoord, de laatste H.H. Sacramenten toegediend en op het slagveld veel dooden begraven. Ik heb onder de shrapnels uit een kerk, die in brand stond, het H. Sacrament kunnen redden en ik ben slechts licht aan de linkerzijde gewond. Het is alweer beter.

Veel officieren en soldaten komen 's nachts biechten, tusschen de gevechten in, en Zondags in de militaire Mis, waarbij ik altijd preek, is het stampvol. Het is een bewonderenswaardig schouwspel van geloof. God zij geprezen!

* * *

Uit een brief, eveneens van een aalmoezenier uit het diocees Parijs:

Na een ernstige operatie, heb ik de H. Mis opgedragen aan den voet van het kruis op het kerkhof van het dorp. U de ontroering te schetsen, die aller borst beklemde, is onmogelijk. De celebrant zelf moest meer dan eens de liturgische gebeden opnieuw beginnen. Heel de generale staf was aanwezig, met twee naburige generaals, alle officieren, die vrij van dienst waren, alle manschappen. Het was een onbeschrijfelijk tooneel. Niemand weigert de H.H. Sacramenten, allen vragen er om als de vroomste seminarist. Ik heb reeds meer dan duizend medaille-scapulieren uitgereikt. Dat is het werkdadige geloof, en de jongemannen komen zoo eenvoudig-weg, alvorens zich aan de vijandelijke kogels bloot te stellen, de zaken van hun geweten in orde brengen.

* * *

Brief van een priester uit het diocees Marseille, onder-luitenant bij de Alpenjagers:

„Ik hoor biecht zoo dikwijls als 't maar mogelijk is. Ik heb reeds tienmaal de absolutie gegeven aan al mijne soldaten, midden in het gevaar, en allen antwoordden iedere maal in koor: „Dank u, luitenant!"......

God schenke een spoedig einde aan dezen zoo ontzettenden oorlog. Moge ik spoedig weer mijne zending van vrede onder de zielen voortzetten.

* * *

Brief van abbé Castelin, aalmoezenier bij de 29ste divisie van het vijftiende korps:

Te midden van deze smarten en deze verschrikkingen, is er reden om God dank te zeggen. Wat al bekeeringen! Wat al zielen gered! De oorlog is een groote missie en God zelf predikt haar, aan Zijne priesters en vooral aan Zijne militaire aalmoezeniers de zorg overlatende, om er de vruchten van te plukken.

Het is, om er niet aan te gelooven. Alle soldaten hier weten niet meer wat het menschelijk opzicht is en zij zijn ferm godsdienstig gewor-

graven komen, die ik eerst ontdek als de Duitschers er tot op korten afstand van genaderd zijn en de Engelschen hen met geweervuur ontvangen.

Zulk een episode uit den strijd duurt betrekkelijk slechts kort, want reeds enkele oogenblikken later ziet men de gesloten gelederen zich ontbinden en de mannen in veel geringer aantal terugtrekken uit de omgeving der moordkuilen.

Het Duitsche geschut achter mij davert slechts enkele malen, wanneer Engelsche kolonnes komen opzetten om op hun beurt gevallen makkers in de loopgraven te vervangen.

Voortdurend zweeft boven het gevechtsterrein een Fransche vliegmachine op aanzienlijke hoogte, soms in de wolken verdwijnende en op verrassende wijze weer te voorschijn komend.

En terwijl het terrein bezaaid ligt met dooden en honderden ongelukkige gekwetsten, welke laatsten hier en daar uit dit doodenveld zijn te ruggestrompeld, soms neervallend, dan zich verheffend, deelt ongetwijfeld de staf in „Couronne” nieuwe bevelen uit aan de versche troepen, die den geheelen dag door aankomen en allen het consigne „voorwaarts” ontvangen. Ze moeten naar Calais!

Toen ik dit woeste beeld een uur aanschouwd had, trok ik door de duinen naar een binnenweg, die tot Leke loopt. Daar wilde ik verder rijden, doch ik kon naast mijn fiets gaan loopen, want elk oogenblik werd ik aangehouden door Duitschers, die zich daar op alle mogelijke wijzen verscholen hadden in en achter woningen of in loopgraven, die zóó gunstig verborgen waren, dat ik hen eerst ontdekte, toen de soldaten er uit te voorschijn kwamen. Soms echter slaagde ik erin een kilometertje te rijden en wist zoo Leke te bereiken. Ook hier is de streek geheel door de bevolking verlaten. Geheele dorpen trouwens zijn tot puinhoopen geworden. In de buurt van Leke heerscht een verpestende lucht van lijken, maar gelukkig zijn talrijke marinematrozen nu bezig dezen te begraven. Als waren het hoopjes vuil goed, zoo worden de ongelukkigen in de ondiepe kuilen geworpen. Er hing een ondraaglijke damp van brandende huizen en de scherpe, prikkelende lucht van kruit.

Des morgens hebben de Duitschers in deze streek voordeelen behaald en op verschillende plaatsen waren ze dan ook bezig de kanonnen te vervoeren en naar voren te plaatsen. Overigens gaat de strijd hier op en af. Dan eens dringen de Duitschers naar voren en een paar uur later moeten ze weer terug. Bij Leke hadden de Duitschers reusachtige versterkingen gekregen; de strijd was, zoo verzekerden zij me, gunstig geweest en de voorhoede vocht reeds drie kilometer van hier. Drie kilometer is niet ver, maar toch kon ik niets zien, wegens den kruit- en rookdamp. Ik laat mijn fiets achter bij een ambulance, waarvan de leden, mannelijke en vrouwelijke, op heldhaftige wijze, overal de gewonden weghalen, verbinden en dan weer...... laten loopen, of op den grond leggen, als ze niet loopen kunnen. „Neen, mijnheer, zoo iets verschrikkelijks als ik de laatste dagen beleefde, heb ik me nooit kunnen indenken,” verzekerde mij bevende, een betraande ambulance-zuster.

Ik ga nog een kilometer naar voren en betreed een half-vernielde boerenhoeve, waar ik uit het dakraampje vaag een gedeelte van den roekeloozen strijd volgen kan. De geheele omtrek ligt bezaaid met dooden en gewonden, en een tweehonderd meter voor me zie ik een Duitsche loopgraaf, verlaten door de levenden, maar nog bevolkt met dooden en gewonden. Zoo nu en dan steekt er een hoofd bovenuit van een, die zich oprichten wil, maar weer achterover neervalt. En voor me in kruitdamp gehuld hetzelfde beeld, dat ik van de duinen bij Middelkerke aanschouwde. Vooruitrukkende Duitsche kolonnes, bestookt door granaten en later door het geweervuur der Engelschen, en wijd verspreide, uit elkaar gedreven groepjes, waarvan er overal bezwijken, of wegvluchten van den dood. Zoo nu en dan valt in mijn nabijheid een granaat neer, komende uit westelijke richting; zij doet me gelooven, dat de Duitschers hier ook van uit de richting Nieuwpoort bestookt worden. Dan verlaat ik de schuilplaats, die me te gevaarlijk wordt en trek den weg weer op naar de ambulance, dikwijls nog opgeschrikt door het woest geweld van een neerkomenden granaat.

Op mijn weg komen mij drommen nieuwe troepen tegemoet en de mannen hebben koortsig fonkelende oogen. Woest word ik door een paar hunner aangegrepen met een kracht, dat mijn armen er pijn van deden en mij wordt gevraagd, wie ik ben. Ik haal een paar papieren te voorschijn, die ze niet lezen, maar na een vluchtigen blik op de talrijke Duitsche stempels laten ze mij los zonder verder iets te zeggen. Ik vat een paar spelden en hecht twee van de stempels-plakkaten op mijn jas. Dan word ik niet meer aangehouden, ofschoon ik nog duizenden soldaten voorbij zag trekken.

Het leven gered van duizend Kameraden.

De Maasbode-medewerker te Berlijn, deelt nog het volgende voorval mede, waarvan we reeds in het kort door de telegrammen kennis hebben gekregen.

Als een schitterend voorbeeld van kameraadschap en moed bij de gevechten in de nabijheid van Saarburg, kan het gedrag dienen van een eenvoudig Münchener reservist met name Vogel, die als monteur bij de Isaria-Zählerwerks in dienst was en bij het uitbreken van den oorlog in het 2de reserveregiment infanterie werd ingelijfd. In den grooten slag in Lotharingen heeft hij in de gevechten aan het Saarkanaal door offervaardigheid, moed en beleid zoozeer uitgeblonken, dat zijn commandant hem aan het hart drukte en hem direct tot onderofficier bevorderde. En nu heeft hij ook het welverdiende IJzeren Kruis gekregen, dat hem in het lazaret op de borst gespeld werd. Van zijne zware wonden — bij dit voorval had hij namelijk verschillende schampschoten en een schot door de dij gekregen — is de dappere kerel nu weer genezen, zoo dat hij spoedig weer naar het front kan trekken.

Over zijn daad wordt het volgende verteld:

Eerst kwam het regiment bij Mitterscheim in gevecht en werd door vijandelijk granaatvuur zoo afgesloten, dat het niet voor- noch achteruit kon. In een keteldal moest zijn regiment urenlang onbeweeglijk blijven liggen, steeds maar blootgesteld aan het vijandelijk granaatvuur. Gelukkigerwijze viel er echter geen granaat in het keteldal zelve, maar de rand werd onophoudelijk door de projectielen getroffen.

Den volgenden morgen begon voor dag en dauw het gevecht opnieuw. In de nabijheid van Finstingen kwam het regiment aan het Saarkanaal, dat de Franschen van weerszijden hadden laten leegloopen. Dat was een krijgslist, die alleen maar door den trouwen moed van Vogel verijdeld werd.

Dit leeggeloopen stuk kanaal leek een gunstige gelegenheid te bieden om onbemerkt en volkomen beschut den vijand te naderen. Het bataljon nam dan ook dezen weg te baat en steeg af in het eenige meters breed en vier meter diepe kanaal. Meegekomen sappeurs zouden dan later den troepen de mogelijkheid banen weer uit het kanaal met zijn stijle betonwanden op te klauteren. De pionniers nagelden kleine plankjes als treden aan de betonwanden, maar zoodra een soldaat het probeerde op dien geïmproviseerden lad der over den rand te klimmen, werd hij neergeschoten.

Op éénmaal opende zich ook langzaam de deur van een hoogerop gelegen sluis en met groot geweld schoot het water in het leeggeloopen kanaalbekken. In korten tijd stond dan ook het bataljon tot aan de patroontasschen in het water en zou het den beide Franschen sappeurs gelukken de sluisdeuren nog verder open te draaien, dan moesten de 1000 man in het overstroomde kanaal reddeloos verdrinken. Het scheen, dat het helsche plan van de Franschen reeds zou gelukken, toen Vogel, die aan den bataljonsstaf als wielrijder was toegevoegd, aanbood een poging te wagen den Franschen het spel te beletten. Het was een echte waaghalzerij. „Ik wist wel, dat het een gevaarlijk stukje was”, zoo vertelt Vogel, „maar daar beneden in het kanaal stonden toch mijn kameraden tot den buik in het water! De weg langs het kanaal tot aan de sluis stond direct onder vuur van de Franschen, en als ik in mijn razende vaart een oogenblik mijn Schepper bad me het leven te sparen, dan was dat alleen ter wille van mijn kameraden. In zoo'n geval denkt men tenslotte alleen maar aan het gestelde doel. Zoowat 400 meter voor de sluis sloeg er een granaat achter me in. Een splinter ervan ritste het achterwiel van mijn fiets weg. Ik viel ruggelings op den grond en werd bovendien nog door splinters aan rechter bovenarm en hand gewond. Lang bedacht ik me echter niet. Ik kroop zoo snel ik kon vooruit en toen ik er dicht genoeg bij was, legde ik aan en kopje over rolde een van de beide sappeurs in het kanaal, de andere ging er vandoor en trachtte me nog door een handgranaat te dooden, toen ik bij de sluisdeur aankwam. Het ding viel echter gelukkigerwijze in het water en tegen de sluisdeur. Veel schade heeft het niet gedaan. Nu kwam het me te pas, dat ik werktuigkundige was. Eén blik was voldoende, om het mecanisme van de sluisdeur te snappen.

Ik rukte den eenen hefboom eruit en stak hem in een ander gat en langzaam sloot zich nu weer de deur. Maar het was ook de hoogste tijd! De kogels floten me zoo maar om de ooren en juist toen ik met mijn werkje klaar was, drong me er een in de dij. Toen viel ik ook in het water. Mijn kameraden hebben me er echter weer uit opgevischt en legden me aan den rand van het kanaal. Ze waren erg dankbaar en wenkten me allemaal met de handen toe, toen ze me voorbijtrokken. Mijn overste omarmde me en zei: „Kerel! dat zal ik nooit van je vergeten. Je bent onderofficier mijn jongen en je kunt zeker zijn van het IJzeren Kruis.” En dat heeft me erg veel pleizier gedaan. Ik ben toen maar achter een struik gekropen. En daar heb ik het bewustzijn verloren. 's Morgens om half 10 uur ben ik gewond geworden. Den heelen dag en den heelen nacht heb ik daar gelegen.

Eerst 's morgens om 7 uur ben ik door een Roode-Kruis-soldaat gevonden. Dat was een groote, sterke kerel, die me op zijn schouders nam en me zoo naar de verbandplaats heeft gedragen. Daar werd ze me op een operatietafel gelegd. Toen ik aan de beurt zou komen, zei de dokter: „Kijk eens, kerel, daar liggen er nog zoovelen, en die zijn zwaarder gewond dan jij. En als die niet direct geholpen worden, dan moeten ze sterven” „Goed, heb ik gezegd, ik kan wel wachten!” Maar dat was nu juist het verschrikkelijkste! Ik heb alles urenlang mee moeten aankijken.

Vreeselijke dingen heb ik gezien en gehoord. Daar heb ik bij mezelf gedacht: „Die arme kerels! Wees jij maar blij, dat je er nog niet aan hoeft te gelooven en toen heb ik mijn pijnen maar met geduld verdragen.”

Langs de wegen der Ellende.

(*Vervolg en Slot*).

Antwerpen lag daar leeg en verlaten en lichtloos. Niemand ver moedde daar een wereldstad van meer dan een half millioen inwoners.

Op den dijk aan een lijn van Hollandsche vlaggetjes stond onze grenswacht.

Van den Belgischen kant kwamen uit de donkerte weer eenige Belgische soldaten aangewandeld. Onze Hollandsche wachten deden een stap achteruit en riepen: „Halt, Hollandsch gebied!” Ze onderhandelden wat ze wilden, òf teruggaan, òf de wapenen afgeven en dan geïnterneerd worden.

De moede Belgen vroegen advies hoe te doen, en onze Hollandsche jongens raadden aan om maar over te komen, dan waren ze 't beste af.

En zoo geschiedde.

Wij reden weer terug naar Bergen op Zoom. Overal langs den weg de uitgespannen wagens en karren, de moede Belgische paarden knabbelden wat schraaltjes gras van den weg, de menschen lagen langs den kant, of hurkten bijeen onder het zeil der wagens. In Hoogerheyde hurkten duizenden vluchtelingen tegen de huizekes, die zelf van binnen al vol waren. De kinderen weenden zacht van vermoeienis, de vrouwen klaagden over dorst en de mannen spraken somber over de kansen van den „Dutser.”

Iets verder lagen eenige honderden Belgische soldaten uitgeput langs den weg te rusten, terwijl de Hollandsche huzaren op en neer reden.

Wij hadden zelf onder weg danig honger gekregen en hadden alle hoop op Bergen op Zoom gesteld.

Langs nog wat krakende karren en moe voortsjokkende vluchtelingen raakten we aan Bergen, waar een vriendelijke burgerwacht ons begeleidde naar Hotel de Draak.

Wij hadden een koninkrijk voor een glas bier kunnen beloven, wij krijgen geen druppel. Aan eten was niet te denken, alles was op, brood, vleesch, visch, bier en melk. De winkels waren uitverkocht, er was zelfs geen blikje sardientjes meer te krijgen.

Na een vriendelijke onderhandeling mochten wij achter in de keuken het laatste kopje koffie drinken, en kregen wij twee boterhammen voor onzen chauffeur.

In de twee dagen tijds waren er 40.000 Belgische vluchtelingen Bergen op Zoom doorgekomen, waren daar gespijzd en gelaafd, en met trots vertelde ons de secretaris van de vrijwillige burgerwacht, de heer A. J. Henning, dat er dien nacht geen mensch in de open lucht had geslapen. Alle particulieren hadden hun woningen voor de vluchtelingen opengesteld. Ook alle kerken van Bergen op Zoom waren tot nachtkwartier ingericht.

Een woord van lof over de uitmuntende organisatie komt toe aan den hoofdcommissaris van politie, Van Dam, en aan de Bergen op Zoomsche vrijwillige burgerwacht, 150 mannen en jongelieden uit de burgerij.

Een burgerwacht was weer zoo vriendelijk ons per fiets te gidsen tot op den weg naar Roosendaal.

Op dezen eenzamen straatweg werden wij telkens aangehouden door militaire wachten, die ons rijbewijs vroegen

Wij schoten dra door het mooie dorp Wouw, waar de soldaten ons gul hun koffie presenteerden. Dan naderden wij Roosendaal, waar de kerken, verlicht, ook nachtkwartier verleenden. Wij hadden onze hoop gesteld op hotel Kuypers, waar we ons vaak zoo uitmuntend gerestaureerd hadden, maar de anders zoo gemoedelijke hotelier werd bijna verstoord over onze brutaliteit, dat we om eten dorsten te vragen.

Een glas Urquell konden we nog krijgen, en een pakje boterhammen van oorlogsbrood.

Om de grap vroegen we om een kamer. Die was in heel Roosendaal niet meer disponibel.

Dan maar weer verder naar Oudenbosch op de bonnefooi, 't was nacht geworden, menschen waren er niet meer langs den weg, de toeristenborden waren verdwenen en zoo voeren wij op 't kompas van onze jeugdherinneringen door de streken, waar wij als kind zoo vaak gewandeld hadden.

Wij wisten, dat wij een welkome gast zouden zijn in het Instituut St. Louis, van Oudenbosch, al was 't ook midden in den nacht, maar toen onze auto er stil hield, zagen wij het fraaie hoofdgebouw der Broeders ingenomen door de militaire hoofddivisie.

Een generaal in hoogst eigen persoon gaf ons den raad om maar door te tuffen naar Holland, er was hier toch nergens nachtlogies te krijgen.

Onder het licht der nijvere suikerfabrieken van Standdaarbuiten en Zevenbergen tuften we, opgehouden door gesloten bruggen en slapende pontkapiteins, naar den Moerdijk terug.

Zoo werd onze terugtocht zoo al niet een weg van ellende, dan toch een nachtelijke reis, vol pech en misère, maar wat beteekende dit alles, bij de ontzettende ellende, die wij zoo juist langs de wegen in het Zuiden hadden gezien!

De Maasbode.

Berichten uit de Kolonie.

Onderwijs.

Zaterdag l.l. hebben de Eerw. Fraters GERONTIUS en BEATUS met goed gevolg examen afgelegd, de eerste voor Akte Duitsch, de tweede voor het Engelsch.

Van ganscher harte wenschen wij den Eerw. Fraters geluk.

Nieuwe leerkrachten.

Met de *Prins der Nederlanden* komen a. s. Zaterdag 8 Eerw. Fraters hier aan. Drie er van zijn goede bekenden: fr. PRISCUS, fr. MAXENTIUS en fr. GEREBERNUS, de andere vijf zijn ter vervanging van de fraters, bestemd voor de nieuwe fraterscholen op Aruba en Bonaire.

We behoeven niet te zeggen, hoe welkom oud en nieuw ons is en hoe hartelijk wij ons verheugen over hun komst!

Hoog Bezoek.

De Hoogedelgestr. Heer Gouverneur, vergezeld van zijn militairen adjudant, Luitenant PIEPER, bezocht voorlaatsten Vrijdag het St. Thomascollege, waarna ook het aldaar onlangs opgericht Museum van Natuurlijke Historie werd bezichtigd. Dit jonge Museum is al een mooie collectie rijk en is uitstekend geordend door den Eerw. fr. DIONYSIUS.

De Gouverneur zette zijn handteekening in het Boek der Bezoekers.

Dinsdagmorgen bracht de Gouver-

---

den. Zij biechten in de straten, op de wegen, zij wonen de kerkelijke diensten bij, zingen liederen, bidden het rozenhoedje. Allen dragen medailles en niet alleen om den hals of in hunne zakken, maar op den kepi of in het knoopsgat.

Het is een herleving, een bekeering, die ik in 't geheel niet verwachtte.... Dezen morgen heb ik, op zijn verzoek, den goeden God gebracht naar een dapper commandant der artillerie, op het veld van eer gewond.

Voor eenige dagen wilde een kapitein der dragonders, dat ik zijn biecht hoorde in aanwezigheid van zijn kameraden, die wel wat verwonderd keken...... En zoo zou ik kunnen voortgaan. Doch het is genoeg om u te doen begrijpen, hoe schoon en vertroostend vooral onze zending is......

Van Curaçao naar New-Orleans

LANGS EEN OMWEG.

Aangeboden door

J. H. B. GRAVENHORST.

De paarden stonden te eten dicht bij een drietal woningen der bedienden in een tent, omgeven door een stevige omheining, terwijl zij met hun staart onophoudelijk de muggen trachtten te verdrijven, die zich op hen wilden nederzetten. Nadat men ongeveer drie uren geslapen had, deed een zacht gepraat onder een der ramen van de kamer waarin de heer D. en zijne gasten sliepen, den kapitein opstaan en naar het venster gaan, teneinde te zien wat er gaande was. Op hetzelfde oogenblik werd er op de kamerdeur zacht geklopt en de heer D. door den opzichter van het buitengoed medegedeeld, dat de lucht in het Oosten van het buitengoed geheel rood was en hij veronderstelde, dat er in de buurt brand zijn moest. De heer D. gaf bevel, dat twee der bedienden zich onmiddellijk naar een der heuveltoppen die in de nabijheid gelegen waren zouden begeven, ten einde zich te vergewissen in welke buurt de brand woedde.

Een paar der bedienden sprongen in een oogwenk te paard en renden naar de aangeduide plaats heen. Een kwartier later bracht men de tijding, dat een groote uitgestrektheid weiland in brand stond en de wind den brand naar de richting van het meer voortjoeg.

Een half uur nadat men dit bericht vernomen had, hoorde men het verwijderd geloei en gehinnik van hoornbeesten en paarden, dat steeds naderbij kwam. Honderden paarden en koebeesten kwamen in volle ren aangeloopen, waarvan een gedeelte bij het strand bleven staan en de rest pijlsnel in westelijke richting voortholden. De brand naderde intusschen met de snelheid van den wind, dicht bij het meer, nam toen een noordelijke richting, verbrande eenige suikerrietvelden en strooihuizen en eindigde bij een breede en onbegroeide weg die naar de stad leidde.

Het was intusschen dag geworden, en op voorstel van den heer D. maakten de gasten van de gelegenheid gebruik, om in het meer een overheerlijk bad te nemen Het water was bijzonder koel en wekte den eetlust niet weinig op.

Van de ruim voorziene koffietafel werd dan ook terdege gebruik gemaakt, waarna men zich gereedmaakte te vertrekken. De paarden waren intusschen gezadeld en het gezelschap zette zich om acht ure weder te paard, op weg naar het buitenverblijf van den heer D., waar men te negen ure aankwam.

Na daar den dag alleraangenaamst, gedeeltelijk onder prachtige oranjeboomen en kokospalmen te hebben doorgebracht, begaf het gezelschap zich den volgenden morgen te zeven ure weder stadwaarts en kwam daar nog, voor dat het onaangenaam warm werd, zonder wederwaardigheden, behouden aan.

Himare had deze vier dagen, dat dit uitstapje geduurd had, bij de vrouw van den Hollandschen consul doorgebracht, die een bijzondere genegenheid voor haar had opgevat.

Zij had verscheidene uitstapjes in haar rijtuig met Himare in de omstreken van de stad gemaakt en met belangstelling hadden de buitenlui, die meest allen uit negers bestaan, haar complimentjes gemaakt. Beladen met mooie en fijne vruchten keerde zij altijd opgeruimd en vroolijk terug.

Alle toebereidselen voor het vertrek van de „Z. M.” waren intusschen gemaakt, zoodat bij aankomst van den kapitein uit het binnenland, de reis aanvaard kon worden.

Bij de goede kennissen werd door den kapitein en Himare afscheid genomen en een paar dagen later lag de „Z. M.” in de baaien van J. met zijn hagelwitte zeilen op, gereed om te vertrekken, zoodra de landwind zoude doorkomen.

Niet lang liet deze op zich wachten en bij het lossen van een zevental kanonschoten voor den Hollandschen consul, doorkliefde de „Z. M.” met een zevenmijlsvaart de zee en vertrok naar Kaap La Vela.

Wordt vervolgd.

neur een bezoek aan de scholen op Pietermaai en Vrijdag aan het St. Martinusgesticht.

Overal waren de scholen mooi vol en gaven de kinderen blijk dit jaar weer goed geleerd te hebben.

De vacantie zal door leerlingen en onderwijzers ten volle genoten worden.

Eerw. Zuster Antonia. ✠

Heden nacht omstreeks een uur na middernacht is in het St. Elizabeths-Gasthuis alhier overleden de Eerw. Zuster ANTONIA.

De Eerw. Zuster ANTONIA is geboortig van Curaçao en behoorde tot de uitverkoren zielen, welke door God geroepen worden om Hem te dienen in de lijdende menschheid. Zuster ANTONIA gaf gehoor aan die stem en verpleegde de zieken op Zaquito, Montecristi en in het Gasthuis.

Geruimen tijd reeds werd zij op hare beurt bezocht door de ziekte, welke haar ten grave voerde, maar zij verdroeg de benauwdheden van haar kwaal met geduld.

Zij ruste in Vrede!

Welkom.

Woensdagmorgen zijn met de Italiaansche boot hier veilig teruggekeerd Dr. H. A. DE CASSERES en de Weled. Heer MORIS E. CURIEL, beiden met hun familie.

Oost West, thuis best! zullen ze wel zeggen na al de wederwaardigheden op hun reis in het oorlogsgebied ondervonden.

Wij heeten hen daarom dubbel „Welkom!"

Een onderscheiding.

Wij vernemen, dat de heer ANTONIO J. PIJPERS tot Lid is benoemd der bekende, te Parijs gevestigde, „Académie Latine des sciences, arts et belles lettres," waartoe o. a. Flamarion, Saint-Saens, en de beroemde dichters Fréderic, Mistral en Ruben Dario behooren.

De heer PIJPERS is een-oud leerling onzer Eerw. Fraters.

Onze gelukwenschen!

De armoede op Aruba.

De *Cur. Crt.* berichtte gisteravond, dat „uit informaties door het Bestuur bij den Gezaghebber van Aruba ingewonnen" gebleken is, dat het bericht van de *Amigoe* van verleden week onjuist was.

„Wel is de armoede op Aruba groot, schrijft onze Collega, doch van een hongersnood, ten gevolge waarvan de menschen sterven, is gelukkig geen sprake."

We hopen, dat het zoo is, maar herhalen nogmaals, dat wij meerdere brieven ontvingen van verschillende personen, die allen even hard klagen over den ellendigen toestand op Aruba. Een hunner schreef een dag of tien geleden letterlijk: „op Sta. Cruz sterven de menschen van honger."

De schrijver dezer regelen is volkomen betrouwbaar en minstens even goed bekend met den toestand als de Gezaghebber.

Doch laat ons niet kibbelen, wie er gelijk heeft; het Bestuur kan de zaak uitmaken door een flinken voorraad levensmiddelen en wat geld naar Aruba te zenden, vooral ter verdeeling op Sta. Cruz.

Hard noodig is het daar zeker.

De Nieuwe Baggermachine.

't Wil nog niet goed vlotten met het werk. De nieuwe machine is van tamelijk ingewikkelde constructie. Op een stellage is een brug gebouwd, van waaruit de machinist een vijftal hefboomen en een paar trappers bedienen moet.

Deze week werd het mecanisme in werking gebracht door den Heer WEUS, terwijl de wn. Directeur van O. W., de Heer GROENENDIJK, soms ook persoonlijk de hefboomen in beweging bracht.

Eerst moet alles goed en geregeld loopen, voor men het werkvermogen der machine kan nagaan. De onderdeelen moeten zich eerst nog wat zetten.

Wel kan men zien, dat deze machine meer is ingericht voor diepbaggeren dan de oude.

Hopen we, dat de volgende week de onderlossers geregeld kunnen gevuld worden.

Kalenders.

In dank ontvangen van de Heeren J. & D. JESURUN, agenten der *Palatine Insurance Company* Ltd. Londen; en van den Heer J. L. PENHA, agent der *Commercial Union Assurance Company Limited*.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen:

Van den Heer H. MEEDINK het Octobernummer van *Vrede door Recht*.

Alsmede van onbekende toezenders:

To the Civilized World!

Kurzer Tatsachenbericht aus deutschen amtlichen Kriegsnachrichten. Aug. en Sept.

No 4 van de uitgave van het Bureau des Deutschen Handelstages.

No. 1, 2 en 3 Hamburger Nachrichten.

Nieuwe Tijdtafels voor de booten der *Red „D"*.

Overste L. P. W. van der Wal.

De overste Van der Wal, commandant van Hr. Ms. „Kortenaar", die na volbrachte zending in Mexico op de terugreis is naar het vaderland, is door de Cubaansche regeering benoemd tot Grootkruis 1ste klas in de Orde van het Roode Kruis.

Het Vad.

C. V. B.

Namens het Bestuur van den Curaçaoschen Voetbal-Bond wordt ons medegedeeld, dat de wedstrijd gehouden op 1 November 1914 tusschen het elftal van Hr. Ms. „Heemskerck" en dat van den Curaçaoschen Voetbal-Bond een netto-bedrag van f 229,45 heeft opgebracht, welk bedrag aan het Nationaal Steun-Comité is afgedragen.

C. H. M.

Blijkens door ons outvangen circulaires heeft de firma Perret & Co. te La Guaira en Caracas hare zaken overgedaan aan de Curaçaosche Handel-Maatschappij te Amsterdam, welke maatschappij die zaken voor hare rekening zal voortzetten, waartoe zij den heer Carlos Perret Gentil tot administrateur van hare filialen te La Guaira en Caracas benoemd heeft.

Regeeringsreglementen Suriname en Curaçao.

Van de hand van Mr. Dr. H. W. C. Bordewijk verscheen bij Martinus Nijhoff te 's-Gravenhage, een lijvig boekwerk, getiteld: „Handelingen over de Reglementen op het beleid der Regeering in de koloniën Suriname en Curaçao.

De bewerker zegt, dat deze „Handelingen" op volledigheid aanspraak maken kunnen. De gansche gedachtenwisseling schriftelijk en mondeling, welke tusschen de Regeering en de Staten-Generaal in den loop des tijds ter zake heeft plaats gehad, vindt men in dit boek bijeengebracht.

De arbeid, die Mr. L. W. B. Keuchenius een halve eeuw geleden verrichtte met betrekking op het Oost-Indische Reglement, werd nu nagevolgd door Mr. Bordewijk wat de West-Indische Reglementen aangaat. Het is te hopen, dat de laatste evenveel genoegen van zijn tijdroovenden arbeid mag beleven als wijlen Mr. Keuchenius, wiens „Handelingen" ook nu nog voortdurend worden geraadpleegd.

Het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde te 's-Gravenhage, heeft de uitgave van Mr. Bordewijk's werk mogelijk gemaakt.

Kol. Weekbl.

Officieele berichten.

De Gouverneur heeft van den consul-Generaal der Nederlanden te New-York het bericht ontvangen, dat de New-York-Porto Rico Steamship Company aldaar hem gemeld heeft, dat een zekere Jacob Jacobina, geboortig van Curaçao, den 7den November 1914 dood in zijn kooi aan boord van het S. S. *Ponce* gevonden is.

Aan den onderwijzer 1ste klasse aan de Hendrikschool alhier L. W. van Eps is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den kommies 2de klasse der belastingen alhier Armando L. Pieterz is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den tijd. klerk ter Administratie van financiën alhier R. J. Beaujon Jr. is veertien dagen verlof verleend.

Het door den Gezaghebber van St. Eustatius aan den Officier vanjustitie aldaar O. E. H. A. Waters Gravenhorst Brouwer, tot herstel van gezondheid, verleend verlof van veertien dagen is goedgekeurd.

Het door den Gezaghebber van St. Eustatius aan de onderwijzeres 3de klasse Mej. J. C. M. Lingstuyl tot herstel van gezondheid verleend verlof van veertien dagen is goedgekeurd.

Het door den Gezaghebber van St. Eustatius aan den gouvernements-geneeskundige aldaar J. M. Griffith tot herstel van gezondheid verleend verlof van veertien dagen en de daarop gevolgde verlenging tot en met den 25n dezer maand, is goedgekeurd.

Met ingang van 1 December 1914 wordt:

de heer H. Statius Muller eervol ontheven van de functiën van inspecteur der belastingen en hersteld in zijne functiën van koloniaal ontvanger;

de heer J. W. C. van der Linde Schotborgh eervol ontheven van de functiën van Kolonialen Ontvanger en hersteld in zijne functiën van hoofdcommies ten postkantore;

de heer M. Ph. van Romondt overgeplaatst naar de Inspectie der belastingen en belast met de functiën van sub-ontvanger der invoerrechten en accijnzen;

de heer J. P. E. Gorsira eervol ontheven van de functiën van subontvanger der invoerrechten en accijnzen;

de heer W. A. C. Willemsen, 1ste commies, werkzaam gesteld ten kantore van den kolonialen Outvanger;

de heer Th. F. van der Linde Schotborgh, 2de commies ten kantore van den kolonialen ontvanger, overgeplaatst naar het postkantoor;

en de heer B. Q. van der Veen Zeppenfeldt, geëmployeerde ten postkantore, overgeplaatst naar de Administratie van financiën.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven enz.

Madina Bernalda, Juan M. Benzo' Elias M. Curiel, Petronia Eleonor, N. J. Evertsz, Jose Esquirel, Rivas Fensohn & Co, T. Gaerste, Domenilia Piter De Henriquez, L. Domingerez L. & Hermanos, Rotelviena Jokoba, J. & H. Jones D. Pardo, Guillermo Auto. Station, Jacob Senior, Henry O. von Struve, Enrique Senior, Frederige Strat, M. A. Villaroel, Josef Willems.

Drukwerken: Club Alemano, J. M. Elschout, Guillermo Henriques, Rebecca Ch. Henriques, Lolita Jesurun, Aurora A. de Lima y herman Leyba 2, I. Servidor 2.

Aangeteekende stukken: Otilia A. de Leon, A. R. Myerston, C. C. Schrils.

M. G. Vuylsteke (rebut) J. H. Para.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

1 Flink in de pas..Marsch..1e uit..L. Felten.
2 Stradella........Ouverture.........F. Flotow
3 Tortajada Valse Espagnole 1e uitt C Moreno
4 Potpourri sur Il Trovatore.........G. Verdi
5 Prinses Juliana..Marsch..1e uitv...W. v Erp
6 Fantaisie aus der Graf von Luxemburg
F. Lehar
7 Le Canari Polka pour Piccolo F. Sebathil
8 Tu Imagen.........Danza.........J. Campos

Zondagavond om 7.30 uur Wilhelminapark.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 27 November 1914.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........		—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f	0.80
DIVIDIVI per K.G.........	„	0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1ste kw.	„	0.40
id. per KG. 2e kw.	„	0.30
HUIDEN per K.G.........	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G.........	„	1.
WOL per K.G.........	„	0.10
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„	0.50
BEENDEREN per K.G.........	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.........	„	0.05
STROOHOEDEN (hippijapa)		
Kwaliteit Nb. 1 ......per dozijn	„	3.37½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	3.50
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„	—.
„ „ 6 „ „	„	8
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	
„ „ 11 „ „	„	
„ „ 12 „ „ OLA	„	
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	
„ „ 1 van 25 c.M. of minder	f	

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd: 4 ratten.

Buitenland.

De neutraliteit van België.

Het Belgische gezantschap te 's Gravenhage deelt het volgende mede:

De „Times" van 14 October bevat een lang artikel van de „Nordd. Allg. Zeitung", hetwelk de documenten bespreekt, die in de oorlogarchieven te Brussel zijn gevonden, waaronder een stuk getiteld „Engelsche tusschenkomst in België en een memorie van den Belgischen minister van oorlog." De bedoeling was, aan te toonen, dat in de maand April 1905 het hoofd van den generalen staf op initiatief van den Engelschen militairen attaché en met toestemming van generaal Griedeon(?) een plan had opgemaakt tot samenwerking van de Britsche expeditietroepen en het Belgische leger tegen Duitschland voor het geval van een Duitsch-Franschen oorlog. Deze overeenkomst zou dan waarschijnlijk zijn voorafgegaan door een soortgelijke afspraak met den Franschen generalen staf.

De „Nordd. Allg. Zeitung" publiceert eveneens zekere gedeelten uit een rapport van den Belgischen gezant te Berlijn van de maand December 1911 nopens een ander plan van den Belgischen generalen staf, waarin de te nemen maatregelen worden overwogen voor het geval van de schending van de Belgische onzijdigheid door Duitschland.

Baron Greindl deed uitkomen, dat dit plan slechts betrekking had op de voorzorgsmaatregelen, te nemen uitsluitend voor de mogelijkheid van een aanval door Duitschland, terwijl met het oog op België's aardrijkskundige ligging het even goed kon zijn blootgesteld aan een aanval van Frankrijk en Engeland.

De „Norddeutsche" trekt uit deze ontdekking het zonderlinge gevolg, dat Engeland beoogde, België in den oorlog te sleepen en op zeker oogenblik de schending van Nederlands onzijdigheid in den zin had.

Het Belgische gezantschap heeft ten aanzien van de ontdekking der stukken slechts één zaak te betreuren, namelijk, dat de openbaarmaking van onze krijgstoebereidselen verminkt is met het oogmerk den lezer onder den indruk te brengen van een dubbelhartigheid van Engeland en van een toetreden door België, met schending van zijn plichten van onzijdigheid, tot de politiek der Triple Entente. Wij verzoeken de „Norddeutsche Allgemeine Zeitung" het resultaat van haar opdiepingen uit onze geheime dossiers in extenso te publiceeren. Men zal daarin een nieuw en schitterend bewijs vinden van de eerlijkheid, de correctheid, de onpartijdigheid waarmede België gedurende 84 jaren zijn internationale verplichtingen heeft vervuld.

Het lag voor de hand, dat kolonel Bernardiston, militair agent te Brussel, van een mogendheid die de Belgische neutraliteit waarborgde, tijdens de crisis van Algeciras, den chef van den Belgischen generalen staf, vroeg naar de maatregelen, welke hij genomen had, om elke schending van deze neutraliteit te verhinderen.

De chef van den generalen staf, — toen ter tijde luitenant-generaal Ducarne — heeft hem geantwoord, dat België in staat was een inval af te slaan, van waar deze ook kwam.

Heeft het onderhoud deze grenzen overschreden en heeft kolonel Bernardiston in een onderhoud van particulieren en vertrouwelijken aard aan generaal Ducarne het krijgsplan ontvouwd, dat de Britsche generale staf wenschte te volgen voor het geval, dat deze neutraliteit geschonden mocht worden? Wij betwijfelen het, maar wel kunnen wij plechtig verzekeren, — en men zal met het tegendeel niet kunnen aankomen — dat nimmer de koning of diens regeering rechtstreeks of middellijk is uitgenoodigd, om zich bij de Triple Entente te voegen, in geval van een Fransch-Duitschen oorlog.

Door hunne woorden, door hunne daden hebben zij trouwens steeds blijk gegeven van zulk een beslistte houding te dien aanzien, dat elke onderstelling, dat zij het standpunt der meest strikte onzijdigheid zouden prijsgeven, bij voorbaat is uitgesloten.

Wat het telegram van baron Greindl van 23 December 1911 betreft, dit heeft betrekking op een plan tot verdediging van Luxemburg, op eigen gelegenheid ontworpen door den chef van de eerste afdeeling van het ministerie van oorlog. Dit ontwerp is van volkomen particulieren aard en was niet goedgekeurd door den minister van oorlog.

Men behoeft zich niet te verwonderen, dat dit plan in de eerste plaats een aanval van Duitschland in het oog vatte, immers de voornaamste Duitsche militaire schrijvers, met name T. Bernhardi, V. Schliffenbach, Von der Goltz, bespraken openlijk in hun verhandelingen over den eerstvolgenden oorlog de schending van het Belgische grondgebied door de Duitsche troepen. Bij den aanvang van de vijandelijkheden heeft de keizerlijke regeering bij monde van den rijkskanselier en van den secretarisgeneraal bij buitenlandsche zaken geen looze voorwendsels gezocht voor den aanval, waaraan België heeft blootgestaan. Zij motiveerden dien slechts door de militaire noodzaak.

Sedert dien evenwel heeft zij tegenover de veroordeeling door de heele wereld van deze schandelijke daad, de openbare meening op een dwaalspoor willen brengen door het voor te stellen, alsof België reeds vóór den oorlog zich bij de Triple Entente had ingelijfd.

Deze knoeperijen zullen niemand bedriegen. Zij zullen tot schande van Duitschland verkeeren, de geschiedenis zal de mogendheid brandmerken, die, na zich bij verdrag te hebben verbonden de onzijdigheid van België te verdedigen, begonnen is deze te schenden zonder zelfs een voorwendsel te vinden zich te rechtvaardigen.

Duitsche oorlogsvoorstellen.

BERLIJN, 22 Oct. (W.B.) Heden is het huis van afgevaardigden bijeengekomen. De tribunes zijn overvol; vele afgevaardigden, onder wie verschillende gewonden, zijn in uniform. De voorzitter kreeg machtiging om de keizerin bij gelegenheid van haar geboortedag, geluk te wenschen. Ook de socialisten sloten zich hierbij aan.

Nadat minister Delbrück de oorlogsvoorstellen ingediend had, hield hij een rede, waarin hij o.m. het volgende zeide:

De afgunst zijner naburen heeft Duitschland in een oorlog om zijn of niet zijn geworpen. Onze legerschaaren strijden in het Oosten en het Westen aan de grenzen. Het leger bevindt zich te midden zijner zegevierende troepen. De rijkskanselier vergezelt hem, en betreurt het ten zeerste, dat hij verhinderd is om de voorstellen, door den oorlog noodzakelijk geworden, hier te komen verdedigen.

Ik vervul hiermede een allerhoogste opdracht (de afgevaardigden en de leden der regeering verheffen zich van hun zetels), nu ik het huis de hartelijkste groeten van den geliefden keizer en koning overbreng, zooals hij mij, toen ik in het hoofdkwartier was, opgedragen heeft.

De keizer volgt met de levendigste belangstelling uw werkzaamheden, die er op gericht zijn om de wonden, door den oorlog geslagen, te heelen. Hij wenscht dan ook dat uw werken met den besten uitslag moge bekroond worden. (Levendige toejuichingen).

Delbrück behandelde vervolgens de oorlogsvoorstellen, waarvan een anderhalf milliard eischt.

De minister besloot dan: Terwijl onze legers in het veld strijden en bloeden, is het onze taak om het land naar alle kanten sterk en weerbaar te behouden. (Levendige toejuichingen).

Ongehoorde eischen worden ons gesteld, buitengewone offers worden van ons gevraagd. Maar tegelijkertijd worden geweldige krachten in ons wakker. Ieder weet, dat wij de wapens niet kunnen neerleggen, vóór een overwinning behaald is, die ons een blijvende vrede verzekert. (Stormachtige toejuichingen).

Ieder weet ook, dat wij krachten en middelen hebben om vol te houden, tot deze overwinning behaald is. (Hernieuwde stormachtige toejuichingen).

Ik ben er zeker van, dat ook uw beraadslagingen getuigenis zullen afleggen van onzen ijzeren wil om te overwinnen. (Geestdriftige toejuichingen).

Na een korte verklaring van den socialist Hirsch en een patriottische rede van den voorzitter, werden de oorlogsvoorstellen eenstemmig in lezingen aangenomen.

BERLIJN, 22 Oct. (W.B.) In het heerenhuis lichtte minister Delbrück de oorlogsvoorstellen onder levendige toejuichingen op dezelfde wijze toe als in het huis van afgevaardigden. De voorstellen werden dan zonder debatten aangenomen.

De landdag werd tot den 9den Februari 1915 verdaagd.

BERLIJN, 22 October. (E. B.) De oorlogszitting van den Pruissischen landdag duurde in beide Huizen samen slechts anderhalf uur. 1500 Millioen Mark werden zonder eenig debat verleend. Het Heerenhuis, zooals het Huis van Afgevaardigden waren uiterst sterk bezet, men bemerkte een aantal uniformen in beide Huizen. Een heele reeks van afgevaardigden was reeds met het ijzeren kruis gesierd. In het Heerenhuis was ook de vroegere ambassadeur in Londen, vorst Lychnowsky, in zijn majoorsuniform.

De plaatvervangende primier Delbrück, bracht de groeten over des keizers en konings, en legde zeer kort de gronden bloot voor de noodzakelijkheid van de ingediende ontwerpen. Een levendige bijval brak los bij de verklaring, dat Duitschland niet eerder de wapenen uit de hand mag leggen, dan voordat er een volkomen zegepraal behaald is, die een duurzamen vrede zal waarborgen.

In het Huis van Afgevaardigden legde de sociaal-democraat Hirsch een korte verklaring af, waarin hij de ontwerpen goedkeurde, doch alleen betreurde, dat eenig sociaal ontwerp niet daarbij was. In het Heerenhuis ging alles zonder debat van stapel.

De presidenten der beide huizen dankten in hunne toespraken leger en marine voor hunne tot nu toe verrichtte heldendaden en spraken de vaste hoop uit op een zege, maar zulk eene, die tot een duurzamen vrede mocht leiden.

Na een stormachtig „hoch" op den keizer en koning, waarmee van af de overgevulde tribunes ten volle werd ingestemd, werd toen de landdag tot 9 Februari verdaagd.

BERLIJN, 22 Oct. (W.B.) In den landdag zeide de voorzitter, graaf von Schwerin o.m. het volgende:

Ernstig en bitter is de tijd, waarin wij leven, doch tevens zoo grootsch en verheven, dat wij ons gelukkig moeten prijzen nu te leven.

In ons land is er bijna geen huis, waar geen rouw heerscht, en onafzienbaar groot zullen de offers zijn, die nog moeten gebracht worden. Maar toch zullen wij den oorlog zegevierend ten einde toe voeren. Deze oorlog zal nogmaals aan de wereld toonen, welk een onoverwinnelijke macht, zelfs tegen een wereld van vijanden, een eensgezind volk bezit, dat zich volkomen bewust is, te strijden voor een goede en rechtvaardige zaak. En wij zijn ons bewust, dat wij den vrede eerlijk gewild hebben, dat wij tot den oorlog gedwongen zijn door afgunstige vijanden, dat wij niet ten strijde getrokken zijn voor machtsvermeerdering of landuitbreiding, of om zuiver materiëel gewin, maar alleen voor ons bestaan, voor huis en hof, voor vrouw en kind. (Stormachtige toejuichingen).

In dit bewustzijn heeft het volk het heerlijke vertrouwen op God en in de toekomst geput, dat ook onzen geliefden kiezer bezielt.

Zoo zullen wij den oorlog met Gods hulp overwinnend ten einde voeren.

De voorzitter verklaarde uitdrukkelijk, dat het volk, vastbesloten en eensgezind met den keizer, den oorlog onverbiddellijk zal doorvoeren tot het doel geheel bereikt is, tot een vrede verkregen is, in overeenstemming met de ontzettende offers, tot wij de zekerheid verkregen hebben, dat wij in de toekomst niet meer door afgunstige vijanden zullen overvallen worden. Slechts als dit alles verworven is, zal het Duitsche volk den vrede willen.

Een buitengewonen dank moeten wij, behalve aan God, ook brengen aan onzen keizer en aan onze troepen, die met onvergelijkelijken moed den dood voor het vaderland onder de oogen zien. Dank ook aan de legerautoriteiten, die wederom de wereld in bewondering gebracht hebben.

Von Schwerin bracht daarna een „hoch" uit op leger en vloot en keizer, dat door de geheele Huis met geestdrift beantwoord werd.

Te Antwerpen en Mechelen.

De eigen oorlogscorrespondent van *De Tijd* schrijft 20 Oct. Antwerpen geeft mij, ik moet het eerlijk zeggen, de minste aanleiding tot schrijven van alle door de Duitschers bezette plaatsen, welke ik in België bezocht heb, ofschoon er het meeste gerucht over gemaakt is. In Antwerpen is — in vergelijking met andere plaatsen — betrekkelijk weinig gebeurd, en toch blijft de groote massa halsstarrig weigeren er terug te keeren. Ja, hier en daar, na lang loopen vindt men er een straat, waar verschillende huizen verbrand zijn, maar over het algemeen heeft de stad een betrekkelijk normaal aanzien, afgezien dus dat de meeste vensters gesloten en de bewoners afwezig zijn. De electrische trams snorren weer door de straten, de waterleiding is grootendeels hersteld, gas en electriciteit worden geleverd. De soldaten zijn de meest rustige, die ik nog ooit in eenige plaats van België gezien heb en ze onderhouden zich zeer vriendschappelijk met de bevolking.

Toen ik Zondag in de St. Joris kerk de H. Mis hoorde, lagen daar verscheidene katholieke Beieren in de grootste ingetogenheid neergeknield; zij hebben mij zeer gesticht. Toen ik een paar uur later drie priesters over straat zag gaan, geheel in hun kerkelijk gewaad met 't kruis voorop en gevolgd door misdienaars, kwam er ook een Duitsche cavalerieafdeeling langs en expres bleef ik eens staan, wat ze doen zouden. Welnu, 't zou wel toevallig zijn, als allen Katholiek geweest zijn, maar toch was er niet één bij, die niet stram in de houding ging zitten en het militaire saluut bracht.

De burgers, die in Antwerpen zijn gebleven of teruggekeerd, vinden het hoogst verdrietig, dat anderen uitgewekenen niet terugkeeren. De meeste winkels zijn gesloten en 't is daarom lastig om veel zaken van dagelijksch gebruik te krijgen.

De burgers geven den gouverneur groot gelijk, als hij dreigt de winkels, die niet geopend worden, met geweld open te zullen maken. Op verschillende winkelruiten staat dan ook geschreven: „Moet den 20en geopend zijn."

In Mechelen is de toestand al precies eender. Niemand durft er terug te gaan en toch is de toestand er volmaakt kalm, tenminste van Duitsche zijde. Maar het Mechelsche plebs plundert, evenals het Antwerpensche, in de minder bewaakte wijken. Ook Z. Em. kardinaal Mercier is zeer bedroefd over zulke toestanden, en hij wenscht niets liever dan dat de bevolking naar deze plaats terugkeert. Ik geef hier b.v. letterlijk de woorden weer van den secretaris van Z. Em., die me zeide: „A Malines de même qu'a Lierre, la population persiste á ne pas rentrer du tout, et c'est bien dommage, car des gens de mauvais aloi en tirent parti pour dévaster et piller les habitations."

Laat dan alle bewoners uit deze streek toch terugkeeren, daar het voor hen werkelijk het beste is. De meeste Duitsche soldaten en alle matrozen zijn van Antwerpen weer vertrokken in Zuid-Westelijke richting, en degenen, die er zijn, gedragen zich werkelijk als beschaafde beleefde menschen. Het zijn meerendeels katholieke Beieren. Sinds een paar weken, is bovendien over geheel België een veel mildere geest onder de Duitsche militairen merkbaar, en het staat vast, dat strenge consignes van hooger hand te dien opzichte zijn gegeven. Niet weinig moet hiertoe hebben bijgedragen het onderzoek, dat van Duitsche militaire zijde te Leuven is ingesteld.

De Gasthuiszusters te Antwerpen.

De Zeereerw. heer Jos. Loos, rector der Gasthuiszusters, schrijft het volgende aan *De Maasbode*:

Als bestuurder der gasthuiszusters kan ik gelukkig mededeelen aan de 36 familiën van Zeeland en Noord-Brabant, wier dochters en zusters werkzaam zijn te Antwerpen, dat zij allen veilig en ongedeerd het bombardement overleven. Ik voeg er ook volgaarne bij, dat haar heldhaftig gedrag niet genoeg kan geprezen worden.

Hierbij een beknopt verslag.

Het gasthuis Sint Erasmus is onbeschadigd gebleven. Het Stuyvenbergziekenhuis is erg beschadigd door drie bommen, doch alles bepaalt zich tot stoffelijke schade. Het gasthuis Sint Elisabeth is eveneens door vijf bommen getroffen, doch zaal no. 1, waar de zusters met de zieken dien akeligen tijd doorbrachten is ongedeerd gebleven, noch zieken noch zusters hebben eene schuilplaats in de kelders gezocht. In het gesticht Nottenbomh is enkel de vleugel, door de zusters bewoond, vernield, en de bewoners zijn er met den schrik afgekomen. Het St. Camilusgesticht is vooral ernstig geteisterd geweest, doch slechts een knecht alleen, heeft een lichte kneuzing bekomen.

DE HEER EN MEVROUW

Groenendijk

geven hierbij kennis van de voorspoedige geboorte van een

Zoon

Curaçao, 25 November 1914.

Eenige en algemeene kennisgeving.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1en Mrt. 1913 t|m 31sten Aug. 1913 onder No. **1818 I,** t|m No. **274 K,** zal plaats hebben op *Donderdag*, den **3n December** a.s., en volgende Donderdagen

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 28n Nov. 1914.

De Voorzitter.

A. JESURUN.

„Eendracht maakt Macht."

Het Bestuur der Vereeniging „Eendracht maakt Macht," op Curaçao, brengt ter kennis van het algemeen, dat door die Vereeniging een liefdadigheidsbazaar gehouden zal worden ten bate der Protestantsche armen, in het gebouw, Curaçaostraat No 42 op den berg Overzijde.

„Het Curaçaosch Philharmonisch Orkest" zal zijne welwillende medewerking aan de Vereeniging verleenen.

Het gebouw zal alsdan voor het Publiek toegankelijk zijn op de avonden van:

Woensdag 2 December van 7 30 tot 11 ure

Opening van den bazaar te 8 ure.

Donderdag 3 December van 7 tot 10 ure.

Voor kinderen en rouwdragenden.

Vrijdag 4 December van 8 tot 11 ure.

Sluiting van den bazaar.

De aan de meestbiedende toegewezen artikelen kunnen op Zaterdag 5 December tegen contante betaling, des voormiddags van 9 tot 12 ure en van 1 tot 4 ure des namiddags worden afgehaald.

Entrée 25 centen.

Namens het Bestuur,

A. G. WILLEMSEN,

Presidente.

JEANNE FORBES,

Secretaresse.

Curaçao, 28 November 1914.

DE HEER EN MEVROUW

J. A. de Lima

hebben het genoegen hierbij kennis te geven van de verloving van hunne dochter

Abigail

MET DEN HEER

Salomon Moses Maduro

New-York, 9 November 1914.

(p. a. D. A. de Lima & Co., 8-10 Bridge Str.)

MEVROUW DE WED.

Moses S. L. Maduro

heeft het genoegen hierbij kennis te geven van de verloving van haren zoon

Salomon Moses

MET MEJUFFROUW

Abigail A. de Lima

Curaçao, 9 November 1914.

(Sol. L. Maduro, P. O. Box 1138, Havana)

HAVEN-NIEUWS.

VAN 21 NOV. – 5 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Zulia	S S Morris	21 Nov.	New-York	21 Nov.	Maracaibo
Pr. Willem I	J A Egmond	21 „	Amsterdam	22 „	New-York
Merida	A Johanson	23 „	Maracaibo	23 „	La Guayra
Merida	A Johanson	25 „	La Guayra	26 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	26 „	Maracaibo	26 „	New York
Philadelphia	H Hichborn	26 „	New-York	26 „	La Guayra
Nickerie *	J P v d Borden	29 „	New-York	30 „	Amsterdam
Merida	A Johanson	2 Dec.	Maracaibo	3 Dec.	Maracaibo
Philadelphia	H Hichborn	2 „	La Guayra	2 „	New-York
Maracaibo	G W Goodman	5 „	New-York	5 „	Maracaibo
Pr. der Nederl.	N C v Baaren	5 „	Amsterdam	6 „	New-York
Siena	F Ferraro	25 Nov.	Génova	25 Nov.	Colon
Dronning Olga	Hansen	24 „	La Guayra	24 „	Bluefield
Siena	F Ferraro	6 Dec.	Colon	6 Dec.	Genova

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Abeona H	12 Nov.	Barbados	*Rosa Maria H*	21 Nov.	Aruba
Refugio H	21 „	Aruba	*Refugio H*	21 „	Aruba
Carmen Josefa	22 „	Guanta	*Felicidad V*	21 „	Pto Cabello
Clicia V	22 „	Maracaibo	*La Providencia*	24 „	Pto Cabello
Estelle H	23 „	Isl. Barlov.	*Virginia H*	25 „	Vela de Coro
Mary & Agatha	24 „	St Thomas	*Carmen Josefa*	27 „	Maracaibo
Hirondelle H	24 „	Maracaibo	*Rosa Maria H*	27 „	Aruba
Meteor H	25 „	Barbados	*Carlota H*	26 „	Maracaibo
Rosa Maria H	26 „	Aruba	*Estelle H*	26 „	Aruba
			La Conformd.	27 „	St Domingo

* Deze boot zal van New York rechtstreeks naar Holland vertrekken.